

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Dato: 25. april 2005
Kontor: 2.k.kt.
J.nr.: 2004-2200-21
Sagsbeh.: abt
Fil-navn: LKS/FT-beh./Spm7.L72.svar

Besvarelse af spørgsmål nr. 7 (L 72), som Folketingets Kommunaludvalg har stillet til indenrigs- og sundhedsministeren den 21. marts 2005

Spørgsmål 7:

"Ministeren bedes med konkrete eksempler beskrive sagsgangen og især borgernes retsstilling ved borgerhenvendelser i borgerservicecentre, der bl.a. involverer brug af oplysninger fra 2 kommunale forvaltningsenheder i kommunen, og eksempler på sager, der vedrører indhentelse af oplysninger fra andre myndigheder, som borgerservicecentret varetager administrative borgerbetjeningsopgaver for.

De tilsvarende situationer bedes beskrevet, hvor der ikke sker en henvendelse til et borgerservicecenter, men til den relevante forvaltningsenhed i f.eks. kommunen eller staten."

Svar:

Der er i eksempel 1 beskrevet en situation, der involverer brug af oplysninger fra 2 kommunale forvaltningsenheder i kommunen.

Der er endvidere i eksempel 2 beskrevet en situation, hvor borgerservicecenteret varetager administrative borgerbetjeningsopgaver for en anden kommune, og hvor servicecenteret videregiver oplysninger til denne anden kommune.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet er ikke på nuværende tidspunkt bekendt med typer af sager, hvor et borgerservicecenter kan tænkes at varetage administrative borgerbetjeningsopgaver for en anden ikke-kommunal myndighed, og hvor borgerservicecenteret har brug for at indhente oplysninger fra denne anden myndighed. Et sådant eksempel er derfor ikke beskrevet. Indenrigs- og Sundhedsministeriet har dog som eksempel 3 belyst rækkevidden af lovforslagets regler ved at beskrive en situation, hvor borgerservicecenteret og staten efter lovgivningen har ansvaret for hver sin del af et integreret sagsbehandlingsforløb, og hvor borgerservicecenteret har behov for at indhente oplysninger fra staten.

Reglerne om boligsikring

(boligstøtte til ikke-pensionister samt førtidspensionister, der har fået tilkendt førtidspension efter reglerne, som trådte i kraft den 1. januar 2003)

Boligsikring gives normalt kun til lejere og beregnes ud fra husstandens indkomst og formue, antal børn, huslejens størrelse og lejlighedens størrelse. Boligsikring gives kun til et vist antal kvadratmeter, som afhænger af antallet af beboere (arealgrænsen). Der gives boligsikring til en årlig husleje på op til et vist beløb (maksimum for leje). Boligsikringen kan ikke overstige 15 % af huslejen, medmindre der er børn i husstanden. Boligsikringen kan ikke overstige et bestemt beløb (maksimum for boligsikring).

Med hensyn til stærkt bevægelseshæmmede gælder bl.a., at der også kan ydes boligsikring til ejer- og andelsboliger, og at boligsikringen kan overstige 15 % af lejen, selv om der ikke er børn i husstanden.

Hvis den stærkt bevægelseshæmmede bor i en egnet bolig, gælder endvidere, at arealgrænsen forøges, og at maksimum for leje og boligsikring forhøjes.

Der henvises til reglerne i lovbekendtgørelse nr. 75 af 19. januar 2005 om individuel boligstøtte.

Eksempel 1:

Ansøgning om boligstøtte, som rejses af en af kommunens egne borgere

Henvendelse til borgerservicecenteret

En kvinde, som sidder i rullestol, møder op i sit lokale borgerservicecenter og ønsker at søge om boligstøtte. Medarbejderen i borgerservicecenteret finder en ansøgningsblanket frem og hjælper kvinden med at udfylde den. Kvinden bekræfter i ansøgningen, at hendes hjem er egnet som bolig for hende. Kvinden skriver endvidere i ansøgningen, at hun er stærkt bevægelseshæmmet. Medarbejderen spørger hende, om hun har fået bevilget sin kørestol af kommunen.

Hvis kvinden oplyser, at hun har fået bevilget kørestolen af kommunen, er medarbejderen nødt til at ringe til en kollega i socialforvaltningen, som behandler sager om bevilling af kørestole, for at få bekræftet, at hun er stærkt bevægelseshæmmet. Efter de nugældende regler i forvaltningslovens § 29 ville medarbejderen skulle anmode kvinden om et samtykke til at foretage dette opkald, fordi borgerservicecenteret og socialforvaltningen udgør forskellige dele af den kommunale forvaltning, uanset de løser opgaver på samme opgaveområde, nemlig sager efter sociallovgivningen. Det er efter lovforslagets § 3, stk. 3, ikke nødvendigt, at kvinden udfylder en skriftlig samtykkeerklæring eller lign. for, at medarbejderen kan foretage dette opkald, fordi sagen henhører under socialforvaltningens lovgivningsområde. Kollegaen bekræfter, at kommunen har bevilget den pågældende kørestol, og at det er sket på baggrund af nogle lægelige vurderinger, som bekræftede, at hun er varigt, stærkt bevægelseshæmmet. Hun vil derfor også være berettiget til boligstøtte efter de særlige regler, der gælder for stærkt bevægelseshæmmede. Medarbejderen laver et notat efter offentlighedslovens § 6 om de oplysninger, som er ind-

hentet fra socialforvaltningen. Medarbejderen foretager nogle yderligere sagsbehandlingsskridt og træffer herefter afgørelse om, at borgeren kan få boligstøtte efter disse særlige regler.

Hvis kvinden oplyser, at det er hendes tidligere bopælskommune, som har bevilget kørestolen, kan medarbejderen enten i overensstemmelse med § 11 a i lov om social retssikkerhed indhente en skriftlig samtykkeerklæring til, at der må indhentes lægelige oplysninger fra den tidligere bopælskommune af betydning for vurderingen af kvindens bevægelseshandicap. Eller medarbejderen kan indhente en skriftlig samtykkeerklæring efter samme bestemmelse til, at der må indhentes en lægeerklæring, som belyser kvindens grad af bevægelseshandicap. Der er ikke nogle regler i lovforslaget, som giver adgang til indhentning af oplysninger fra andre myndigheder m.v. i en ansøgningssag uden samtykke.

Henvendelse til socialforvaltningen

En kvinde, som sidder i rullestol, møder op i bopælskommunens socialforvaltning og ønsker at søge om boligstøtte. Medarbejderen i socialforvaltningen finder en ansøgningsblanket frem og hjælper kvinden med at udfylde den. Hun bekræfter i ansøgningen, at hendes hjem er egnet som bolig for hende. Hun skriver endvidere i ansøgningen, at hun er stærkt bevægelseshæmmet. Medarbejderen spørger hende, om hun har fået bevilget sin kørestol af kommunen. Kvinden oplyser, at det har hun. Medarbejderen finder den pågældende sag frem. Det er ikke efter forvaltningslovens § 29 nødvendigt, at kvinden giver samtykke for, at medarbejderen kan se i denne tidligere sag, som er behandlet i samme fagforvaltning, nemlig socialforvaltningen. Medarbejderen kan se i sagen, at kommunen har bevilget den pågældende kørestol, og at det er sket på baggrund af nogle lægelige vurderinger, som bekræftede, at hun er varigt, stærkt bevægelseshæmmet. Hun vil derfor også være berettiget til boligstøtte efter de særlige regler, der gælder for stærkt bevægelseshæmmede.

Medarbejderen laver et notat efter offentlighedslovens § 6 om de oplysninger, som er indhentet fra den anden sag. Medarbejderen foretager nogle yderligere sagsbehandlingsskridt og træffer herefter afgørelse om, at borgeren kan få boligstøtte efter disse særlige regler.

Hvis kvinden oplyser, at det er hendes tidligere bopælskommune, som har bevilget kørestolen, kan medarbejderen enten i overensstemmelse med § 11 a i lov om social retssikkerhed indhente en skriftlig samtykkeerklæring til, at der må indhentes lægelige oplysninger fra den tidligere bopælskommune af betydning for vurderingen af kvindens bevægelseshandicap. Eller medarbejderen kan indhente en skriftlig samtykkeerklæring efter samme bestemmelse til, at der må indhentes en lægeerklæring, som belyser kvindens grad af bevægelseshandicap.

Eksempel 2:

Bistand til udfyldelse og videresendelse af ansøgning, der indgives af en borger med bopæl uden for kommunen

Henvendelse i en anden kommunes borgerservicecenter

En mand, som bor i Frederikssund Kommune, arbejder i København. Han møder op i en af Københavns Kommunes "Borgerservice" i sin frokostpause og spørger, om "Borgerservice" kan hjælpe ham med at ansøge om boligstøtte. Medarbejderen i "Borgerservice" hjælper ham med at finde den rigtige blanket på Internettet, printer den ud til ham og hjælper med at få den korrekt udfyldt. Mens manden venter, slår medarbejderen i "Borgerservice" op i CPR (Det Centrale Personregister). Medarbejderen checker, om manden er registreret på den adresse, som han ansøger om boligstøtte til, og om der er registreret det antal beboere, som han selv har anført i ansøgningsblanketten.

Der er ikke overensstemmelse mellem oplysningerne på blanketten og i CPR, hvilket medarbejderen siger til manden. Manden mener, at det der står i CPR, er forkert, og han fastholder derfor sin ansøgning. Medarbejderen skriver et notat efter offentlighedslovens § 6 om registreringen i CPR og om, at manden har oplyst, at registreringen i CPR efter mandens opfattelse er forkert.

Medarbejderen siger, at det er Frederikssund Kommune, som skal tage stilling til ansøgningen, men at "Borgerservice" nok skal sende blanketten og notatet videre til Frederikssund Kommune. Viderebehandlingen ville efter de gældende regler skulle ske efter forvaltningslovens § 28, hvis viderebehandlingen sker manuelt, eller persondatalovens regler om behandling af personoplysninger, hvis viderebehandlingen sker elektronisk. Disse regelsæt indeholder forskellige kriterier og interesseafvejningsbestemmelser afhængig af bl.a. karakteren af oplysningerne. Det er hensigten med lovforslaget, at videregivelsen kan ske uden videre, fordi det er sagligt og nødvendigt for, at sagen kan blive behandlet af Frederikssund Kommune. Der henvises i den forbindelse til eksemplet nævnt under nr. 2) i de almindelige bemærkninger, afsnit 4.6.1.

"Borgerservice" sender herefter notatet til Frederikssund Kommune sammen med ansøgningsblanketten.

Notatet mister efter lovforslagets § 3, stk. 5, ikke sin interne karakter ved viderebehandlingen til Frederikssund Kommune. Det kan imidlertid ikke undtages fra aktindsigt, idet der er tale om et notat efter offentlighedslovens § 6, hvilke efter forvaltningslovens § 13, nr. 2, er undergivet aktindsigt, uanset at de udgør et internt arbejdsdokument. Hvis "Borgerservice" i et notat skriver noget om udsigterne til, at ansøgningen bør imødekommes, vil der være tale om et notat med foreløbige overvejelser om sagens afgørelse, der efter lovforslagets § 3, stk. 5, ikke mister sin interne karakter ved viderebehandlingen, og som vil være undtaget fra aktindsigt i medfør af forvaltningslovens § 12.

Når Frederikssund Kommune har undersøgt sagen nærmere, vil Frederikssund Kommune i overensstemmelse med forvaltningslovens almindelige regler skulle partshøre borgeren, inden der træffes afgørelse i sagen, således at borgerne bliver bekendt med, hvilke oplysninger kommunen påtænker at inddrage i beslutningsgrundlaget. Ligeledes vil Frederikssund Kommune skulle overholde forvaltningslovens begrundelseskrav, når afgørelsen træffes.

Henvendelse i egen kommune

En mand, som bor i Frederikssund Kommune, møder op i Frederikssund Kommune og oplyser, at han ønsker at ansøge om boligstøtte. Medarbejderen i Frederikssund Kommune udleverer den relevante blanket og hjælper med at få den korrekt udfyldt. Mens manden venter, slår medarbejderen i Frederikssund Kommune op i CPR (Det Centrale Personregister). Medarbejderen checker, om manden er registreret på den adresse, som han ansøger om boligstøtte til, og om der er registreret det antal beboere, som han selv har anført i ansøgningsblanketten.

Der er ikke overensstemmelse mellem oplysningerne på blanketten og i CPR, hvilket medarbejderen siger til manden. Manden mener, at det der står i CPR, er forkert, og han fastholder derfor sin ansøgning. Medarbejderen skriver et notat efter offentlighedslovens § 6 om registreringen i CPR og om, at borgeren har oplyst, at registreringen i CPR efter borgerens opfattelse er forkert.

Notatet har intern karakter. Det kan imidlertid ikke undtages fra aktindsigt, idet der er tale om et notat efter offentlighedslovens § 6, hvilke efter forvaltningslovens § 13, nr. 2, er undergivet aktindsigt, uanset at de udgør et internt arbejdsdokument. Hvis "Borgerservice" i et notat skriver noget om udsigterne til, at ansøgningen bør imødekommes, vil der være tale om et internt notat med foreløbige overvejelser om sagens afgørelse, der vil være undtaget fra aktindsigt i medfør af forvaltningslovens § 12.

Når Frederikssund Kommune har undersøgt sagen nærmere vil Frederikssund Kommune i overensstemmelse med forvaltningslovens almindelige regler skulle partshøre borgeren inden der træffes afgørelse i sagen, således at borgerne bliver bekendt med, hvilke oplysninger kommunen påtænker at inddrage i beslutningsgrundlaget. Ligeledes vil Frederikssund Kommune skulle overholde forvaltningslovens begrundelseskrav, når afgørelsen træffes.

Eksempel 3: Ansøgning om pas

Henvendelse i borgerservicecenter

En borger møder op i sin egen kommunes borgerservicecenter. Borgeren ønsker at ansøge om pas. Medarbejderen i borgerservicecenteret udleverer ansøgningsblanketten og hjælper pasansøgeren med at udfylde blanketten. Medarbejderen kontrollerer vedkommendes identitet, kontrollerer det medbragte foto, måler vedkommendes højde og foretager en række andre sagsbehandlingskridt.

Medarbejderen foretager herunder et opslag i politiets pasregister, bl.a. med henblik på at undersøge, om der forekommer markeringer, der indikerer, at der er noget til hinder for, at der udstedes pas (aktualitetsmarkeringer).

Disse opslag vil ikke kunne ske uden samtykke efter lovforslaget, idet lovforslaget ikke gælder ved indhentning af følsomme oplysninger fra andre myndigheder i ansøgningsager. Det skal derfor indhentes samtykke i overensstemmelse med forvaltningslovens § 29. Justitsministeriet har oplyst, at borgeren vil skulle give skriftligt samtykke til indhentningen af oplysningerne fra Pasregisteret.

Indeholder Pasregisteret en indikation af, at der er noget til hinder for, at der udstedes pas, spørger medarbejderen ansøgeren, om vedkommende ønsker at opretholde sin ansøgning. Hvis ansøgeren ønsker dette, sendes sagen til politiet, som træffer afgørelse på baggrund af en nærmere undersøgelse af sagen.

Det er hensigten med lovforslaget, at videresendelsen af ansøgningen kan ske uden samtykke, idet det er sagligt og nødvendigt for, at politiet kan behandle ansøgningen. Der henvises til eksemplet nævnt under nr. 3) i de almindelige bemærkninger, afsnit 4.6.1. Justitsministeriet har oplyst, at det vil indgå i Justitsministeriets overvejelser at give underretning på ansøgningsblanketten om, at sagen i sådanne tilfælde vil blive videresendt til politiet.

Det bemærkes i relation til eksempel 2 og 3 ovenfor, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet for tiden overvejer, om der er behov for en præcisering af videregivelsesbestemmelserne i § 3.